

Potrebujemo več dela in manj shodov

Odločno bomo vztrajali na začrtani poti za krepitev demokracije in enakopravnosti vseh narodov in narodnosti v Jugoslaviji. To je bila ena od temeljnih misli, ki so jih izrekli na skupni razširjeni, izredni seji predsedstev občinske konference SZDL Ljubljana Center in občinskega odbora ZZB NOV. Predsedstvi sta se sestali v sredo, 12. oktobra. Poleg članov so sodelovali tudi predsedniki krajevnih konferenc SZDL, predsedniki organov občinske konference in člani delegacije za mestno in republiško konferenco SZDL.

Uvodno besedo je imel predsednik občinske zveze borcev **Janez Učakar**, ki je v kratkem podal stališče te organizacije. Izrazil je vso podporo vodstvu SR Slovenije in delegatom, ki zastopajo našo republiko v zveznih organih. Zaskrbljeni smo kam vse to vodi, je dejal. Vse bolj pogosti napadi in pritiski na Slovenijo v drugih republikah zlasti v Srbiji vzbujajo globoko zaskrbljenost. S kletvami, lažmi in nasiljem ne bomo odpravili nakopičenih težav. Vztrajati moramo na začrtani poti, vse težave pa moramo reševati strpno na podlagi argumentov in enakopravnega dialoga. Potrebujemo več dela, manj shodov. Smo proti odločanju z ulice. Prav je, če zahtevamo odgovornost tistih, ki niso sposobni opravljati svojih funkcij, vendar moramo za to uporabiti legalne poti političnega sistema. Vso podporo dajemo stališčem izoblikovanih v republiški skupščini glede ustavnih dopolnil. Ostane naj vse tisto, kar je dobro, drugo pa zavračamo. V sedanjem času je zelo pomembno, da se izogibamo provokacijam in prenehamo za dejavnostmi, ki po nepotrebnem zaostrejo položaj. Delegati v zveznih organih ne bi mogli nastopati tako odločno

kot nastopajo, če ne bi imeli široke podpore med občani v Sloveniji, je dejal **Janko Rednak** in dodal, da smo užaljeni zaradi obtožb in tona, s katerim nastopajo proti Sloveniji. Takšna misel sledi tudi iz izjave, ki so jo sprejeli delegati na temeljni kandidacijski konferenci v KS Josip Prašnikar, ki dodajajo, da naši delegati v zvezni skupščini ne morejo nastopati drugače, kot nastopajo že sedaj. Krajanje zahtevajo od vodstva SR Slovenije, da vztraja pri svojih stališčih. Tudi iz drugih krajevnih skupnosti prihajajo odločno izražene podpore stališčem legitimnemu vodstvu Slovenije. Vsi zbori občinske skupščine so sklenili odločno podpreti izjavo centralskega delegata Marka Glihe v republiški skupščini. Občani Centra predlagajo referendum o doslej neuskajanih amandmajih k zvezni ustavi.

Dr. Saša Cvahte je menil, da Jugoslavija ne more propasti zgolj zaradi Kosova, propade pa lahko zaradi slabega gospodarjenja. **Sreten Dimitrijevič** je posredoval izjavo krajanov KS Tabor, v kateri izražajo vso podporo centralnemu komiteju ZKS in vsem demokratičnim silam v državi.

Po mnenju **Primoža Heinza** so konzervativne sile v Jugoslaviji zelo energične, napredne pa preveč neodločne. Gojili smo iluzijo, da je naš socializem drugačen kot v drugih državah. Žal pa je tudi pri nas prevladala birokratska usmeritev. V Srbiji se je zadeva še vse bolj zapletla, saj se je v imenu delavskega razreda razbohotil nacionalizem. Edino sredstvo, ki ga imamo v rokah je vztrajanje za reševanje razmer po legalni in demokratični poti.

Dobrega delavca spoštuje vsak Slovenec

Slovenci nimamo nobenih predsodkov do pripadnikov drugih narodov je dejal **Ivo Bernard**. Dobrega delavca spoštuje vsak

Slovenec in pri tem ga nič kaj preveč ne zanima, kakšne narodnosti je. Žal pa določene sile v državi izkoriščajo težak materialni položaj delavcev za svoje politične namene. To je navadna manipulacija z ljudmi. Kaže, da so celo nekateri predstavniki federacije nasledili takšnemu početju. Ni prav, da predsednik predsedstva Jugoslavije očita oportunitizem slovenskim delegatom samo zato, ker zagovarjajo tisto, kar so sklenili zakonito izvoljeni delegati v skupščini. Obnoviti in ohraniti moramo sožitje med narodi.

Vika Šauta je menila, da posvečamo premalo pozornosti delavskim stavkam, ki so v bistvu prvi glasnik težkih gospodarskih razmer. Vse kar danes doživljamo, je samo posledica neresnega odnosa do takšnih opozoril.

Znižati moramo temperaturo

Mitja Močivnik je menil, da moramo čimprej znižati temperaturo. Predlagal je, naj predstavniki mestne konference SZDL obiščejo Beograd 20. oktobra, na dan osvoboditve našega glavnega mesta. Zamisliti se moramo tudi nad pisanjem nekaterih glasil.

Primož Heinz je pripomnil, da poteka sodelovanje med občinami v vsej državi normalno, ne glede na neugodne in napete razmere.

Aljoša Žorga je dejal, da nastopajo slovenski predstavniki na vseh ravneh preveč umirjeno in s premajhno odločnostjo.

Osredotočiti se moramo na sporna dopolnila k zvezni ustavi je menil **Franc Dimec** in podpreti tiste politike, ki so pokazali dobre rezultate v svojem delu.

Naše nasprotovanje nekaterim dopolnilom k zvezni ustavi ni zgolj v interesu Slovenije ampak vse Jugoslavije, je dejal **Marko Polič**. Ni prav, da določeni krogi izkoriščajo človeško bedo za politiziranje.

Olga Vipotnik je zahtevala, da naše politično vodstvo zavezemo, da vztraja pri sprejetih stališčih. Temeljito pa moramo razmisliti o referendumu za odločanje o ustavnih dopolnilih.

Na razširjeni seji predsedstva so sprejeli izjavo, ki so jo sklenili nasloviti ustreznim organom v republiki.

NIKO ISAJEVIČ

Razvoj Jugoslavije mora temeljiti na načelih Avnoja

Predsedstvo občinske konference SZDL Ljubljana Center in občinski odbor ZZB NOV sta na skupni seji v sredo, 12. oktobra naslovila posebno izjavo na vodstva republiških in mestnih organov in organizacij. Poslali so jo republiški konferenci SZDL, republiškem odboru ZZB NOV, centralnemu komiteju ZKS, predsedstvu in skupščini SR Slovenije, mestnima konferencama ZKS in SZDL in mestnemu odboru ZZB NOV. V izjavi je rečeno:

Predsedstvi OK SZDL in OO ZZB Ljubljana Center sta se sestali na skupni razširjeni seji dne 12. 10. 1988 in obravnavali aktualne politične razmere v državi. V razpravi so bili podani naslednji poudarki:

– razmere v Jugoslaviji zavzemajo takšne razsežnosti, da smo resno zaskrbljeni in se upravičeno sprašujemo, kam vodi vse bolj pogost način razreševanja družbenih problemov na ulici;

– ekonomski položaj, kot posledica zgrešene ekonomske politike zadnjih desetletij, vse bolj pogloblja socialne razlike in vodi v splošno osiromašenje, na rob socialne bede ter k poglobljanju ekonomske in politične krize;

– takšen položaj je ugodna podlaga za vzicanje družbenih nasprotij, ki se manifestirajo v zadnjem času v Jugoslaviji pri zaostrovanju mednarodnih odnosov, zanikanju načel avnojske Jugoslavije in s poskusi kanaliziranja ljudskega nezadovoljstva v razreševanje zadev z nasiljem zmanipulirane ulice;

– vse bolj postaja očitno, da so problemi nerazvitosti avtonomne pokrajine Kosovo in porušeni mednarodni odnosi v njej, postali izgovor za napade na federativno ureditev v Jugoslaviji in integriteto njenih sestavnih delov;

– z ogorčenjem ugotavljamo, da se spopadi, ki smo jim priča, odvijajo po očitno pripravljenih scenarijih, z metodami, ki jim ni prostora v civilizirani demokratični družbi. Lažniva podtikanja, diskreditiranja legitimno izvoljenih predstavnikov in vodstev posameznih republik, predvsem Slovenije ter pozivi na linčanje in k orožju, najresneje ogrožajo obstoj in celovitost SFR Jugoslavije;

– razprave o spremembah ustave SFR Jugoslavije in socialističnih republik so se po zaslugi razdiralnih sil spremenile v zanikanje pravice narodov in narodnosti Jugoslavije do lastne suverenosti ter podrejanje le-te unitarističnim težnjam. Prišli smo v položaj, da se v posameznih primerih (Vojvodina, Crna gora) protustavno ruši ali poskuša rušiti legalne institucije, pri čemer smo posebej zaskrbljeni ob molku ali celo pristajanju najodgovornejših organov in posameznikov na takšen razvoj dogodkov.

Glede na navedene podatke sta predsedstvi izrazili polno podporo stališčem in sklepom Skupščine SR Slovenije do sprememb ustave SFR Jugoslavije, stališčem ZK Slovenije o treh reformah in razvijanja socializma po meri človeka ter stališčem izraženih v organizacijah SZDL v Sloveniji v podporo tem.

Odločno vztrajamo pri zavzemanju za skladnejši razvoj jugoslovenske federacije na avnojskih načelih in obsojamo brezobzirne napade na SR Slovenijo in njeno vodstvo. Prav zato zahtevamo, da se končni predlog ustavnih sprememb potrdi v SR Sloveniji preko referendumskega odločanja. Od vseh predstavnikov v federaciji, delegatov zvezne skupščine iz SR Slovenije in vodstev v SR Sloveniji zahtevamo dosledno in odločno vztrajanje na demokratično sprejetih stališčih. Po našem globokem prepričanju koristijo ta stališča vsem narodom in narodnostim v Jugoslaviji.

Menimo, da se morajo vse naše misli in dejavnosti usmeriti k enemu samemu cilju, ki ga je v svojem sporočilu poudarila jugoslovenska mladina – generacija, ki je razumljivo in upravičeno, najbolj prizadeta in zaskrbljena nad stanjem in usodo celotne jugoslovenske družbe, to je k streznjenju in razumu, k popolni izrabi mladih intelektualnih moči in učinkovitejšemu delu na vseh ravneh ter v vseh okoljih; omogočimo mladini, da si izbori svojo vizijo socialističnega razvoja!

Zahtevamo torej, da se kar najbolj intenzivirajo vsi potenciali naše družbe, še posebej pa, da se do popolnosti angažirajo vse subjektivne sile, od KS in OZD do federacije, da bi v najkrajšem času umirili in obvladali tragično družbeno situacijo. Pri tem nam je potrebno mnogo več znanja, miru, strpnosti in medsebojnega spoštovanja.

Predsedstvi menita, da moramo v Ljubljani, v našem osrednjem nacionalnem mestu in glavnem mestu slovenske države še posebno pozorno spremljati in uresničevati začrtane naloge iz programa vseh treh reform. V skladu z izročili herojske, revolucionarne in borbene preteklosti mesta Ljubljana, smo dolžni dosledno ter neomajno ohraniti njeno ponosno in vedno pokončno držo, posebej še v teh izjemno težkih in usodnih trenutkih slovenske in jugoslovenske zgodovine. V Ljubljani imamo mnogo nakopičenih težav povezanih s posebnostmi, ki jih prinašajo večja mesta in sam značaj posebne družbeno-politične skupnosti. Predsedstvi OK SZDL in OO ZZB Ljubljana Center pozivata, da se skladno z usmeritvami družbeno političnih organizacij občine, mesta in republike intenzivira aktivnost in delo vseh organizacij, predvsem pa subjektivnih sil, upravnih in samoupravnih organov od KS in OZD do mesta, da bi z obvladovanjem lokalnih interesov ter občinskih meja, ob učinkovitejšem sodelovanju republiških organov in organizacij v kar najhitrejšem času razrešili težke probleme našega mesta. Odprava nekaterih kritičnih točk v gospodarskem in političnem delovanju glavnega mesta bi nedvomno mnogo prispevala k uresničitvi nekaterih skupnih družbenih ciljev naše republike ter olajšala razreševanje težkega družbeno-gospodarskega položaja mesta in hkrati republike.

Delovni ljudje in občani naše občine se zavedamo, da ima skupno in usklajeno delovanje vseh institucij sistema naše občine, mesta Ljubljane in SR Slovenije, glede na izjemno specifičen položaj občine in mesta, odločujoč pomen za širšo slovensko skupnost. Zato zahtevamo, da se skupaj z odločno akcijo naših vodstev in predstavnikov v federaciji obrnemo tudi vase ter z vsestransko intenzivnostjo odpravimo ovire za hitrejšo in odločnejšo uresničevanje programa treh reform v občini Ljubljana Center in mestu Ljubljani.

STALIŠČA OBČINSKEGA KOMITEJA ZKS

Zavestno obvladovanje prihodnosti

Poglobljanje sicer že znanih nasprotij v naši družbi, posebej še dogajanja v SR Srbiji in SR Črni gori, ki se dnevno izražajo v vsej svoji dramatičnosti so nesporno spodbudila aktiven odnos komunistov do teh dogodkov. Priče smo čustvenemu pa tudi treznemu izražanju predlogov in stališč do teh dogodkov, nasplo do razmer, pa tudi v odnosu do politike in ravnanja vodstva Zveze komunistov Slovenije. Komunisti so enotni v pogledih in ocenah do aktualnih dogodkov kot tudi v popolni podpori politike in vodstva Zveze komunistov Slovenije. Takšne ocene povzemamo iz razprav na sestankih s sekretarji osnovnih organizacij Zveze komunistov in iz zapisnikov in sporočil, ki nam jih pošiljajo številne osnovne organizacije ZKS.

Komunisti občinske organizacije ZKS Ljubljana Center ob dogodkih v SR Srbiji in SR Črni gori obsojajo način, kako se izraža kritičnost in nezadovoljstvo z razmerami v družbi. Manifestacije dobivajo prizvok nacionalističnega, militarističnega, hegemonističnega in druge nesporejmljive podlage, ko posamezniki ne samo v množicah temveč tudi v osrednjem organu Zveze komunistov Srbije, neutemeljeno in celo s programskimi parolami napadajo in kritizirajo slovenski narod in njegove najvidnejše družbenopolitične delavce v SR Sloveniji, hkrati pa zagovarjajo demokratične metode in spoštovanje ustavne in zakonske vloge institucij in organov. Komunisti opozarjajo na razhajanje med načelnim opredeljevanjem in konkretnim ravnanjem. Menijo, da obstajajo širši prikriti cilji ter da sedanji dogodki kažejo, da so iluzorna pričakovanja, da so predmet razhajanj le razmere na Kosovu. Komunisti so prepričani, da je nujno storiti vse za hitrejšo in učinkovitejšo razreševanje razmer na Kosovu, vendar menijo, da se Kosovo zlorablja tudi za cilje, namene, ki imajo vse elemente pučizma, zato se od takšnega ravnanja odločno ogražujejo.

Ob tem je posebej poudarjeno spoštovanje suverenosti srbskega naroda, ki pa lahko temelji in se uresničuje le hkrati s suverenostjo drugih jugoslovenskih narodov in narodnosti.

Komunisti izražajo vso podporo politiki in vodstvu Zveze komunistov Jugoslavije in Zveze komunistov Slovenije, zlasti glede usmeritev nadaljnega razvoja, kjer smo že dosegli začetne premike v zaostri in ravnanju komunistov. Skupaj z vodstvom Zveze komunistov Slovenije smo uspeli strniti naše vrste okrog družbene reforme najpomembnejših vprašanj nadaljnega gospodarskega razvoja, sprememb političnega sistema in že začeli uresničevati prenovu Zveze komunistov. Dosegli smo, tako menijo komunisti, odločne premike v demokratizaciji družbe pri razvoju odnosov, ki temelje na kritični presoji danega in ustvarjalnem razreševanju družbenih protislovij, da bi zavestno obvladovali svojo prihodnost.

Že doseženi rezultati vztrajnega in doslednega dela ter politike ZK Slovenije, so obveznost za naše vodstvo, da odločno vztraja v tej smeri. So podlaga za brezkompromisno vztrajanje na tej poti, tudi za ceno konfrontacij in nestrinjanj, ki smo jim priče ali se bodo pojavljala še v prihodnje. Nekontrahirane reakcije v drugih okoljih so tudi svojstvena potrditev, da moramo vztrajati na Titovih načelih.

Vse to se kaže tudi v stališčih Zveze komunistov Slovenije do ključnih razhajanj okrog ustavnih sprememb. Naša stališča so grajena na mnenjih in zahtevah delovnih ljudi in občanov, izhajajo iz avnojskih načel, ter so usklajena v najširšem telesu, ki izraža voljo in oblast ljudstva – Skupščini SR Slovenije. Ta dejstva nas zavezujejo, da moramo na tako sprejetih usmeritvah odločno vztrajati, tudi zaradi tega, da zavrnemo vse teze o razhajanju med voljo ljudstva in ravnanjem ter politiko slovenskega vodstva.

V celoti podpiramo stališča Centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije, ki jih je sprejel na seji dne 12. 10. 1988.